

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
BÉKÁSMEGYERI VERES PÉTER GIMNÁZIUM
MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.
BRINGÓHINTÓ KKT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: NOVÁKNÉ KOROSSY JUDIT (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya/Somogy/Tolna: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Ált. Isk., Pécs)
Békés: TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Számú Általános és Sportiskola Tagint., Gyula)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: **Dél-Buda:** ANTAL ERZSÉBET (Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimn.)
Dél-Pest: GÓCZ ÉVA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
Csongrád: BARANYI BETTINA (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Győr-Moson-Sopron: CSÁKVÁRI ESZTER (Kovács Margit ÁMK, Győr)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves/Nógrád: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Kassai Úti Magyar-Angol Két Tan. Ny. Ált. Isk., Solnok)
Komárom-Esztergom: MÉSZÁROSNÉ NAGY ÉVA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Pest megye – délkelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Pest megye – délnyugat és észak: DÉCSEI ANDREA (Baár-Madas Ref. Gimnázium, Budapest)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárd)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Eötvös József Általános Iskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2015/16.
KÖRZETI FORDULÓ
5. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Összesen hány ellentétpár van a felsorolásban?
fukar, csélcsap, mord, nagyvonalú, hűséges, szeleburdi, bösz, csökönyös
(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E) 6
- Idézet Tatay Sándor *Kinizsi Pál* című regényéből. Összesen hány nem kijelentő módú ige van benne? *A rettenetes állat nyalogatta szája szélét, éhes lehetett nagyon, mert Pál megjelenésére sem futott el. Mit nekem egy ember! – gondolta a medve, és két lábra ágaskodott, hogy előbb vele végezzen. Mancsait széttárta, hogy halálosan összeszorítsa áldozatát. Mert mi kell egy ekora medvének, hogy ártalmatlanná tegye az embert?*
(A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 6 (E) az előzőek egyike sem
- Jelöljétek meg az előző feladat idézetére vonatkozó igaz állításokat!
(A) Az idézetben megjelenő *Kinizsi Pál Mátyás király hadvezére volt.*
(B) *A hagyomány szerint már ifjú molnárlegényként feltűnt hatalmas ereje.*
(C) *A híres fekete sereget irányította.* (D) *Az igék többsége múlt idejű.*
(E) *A szövegben nincs a kiejtéstől eltérő helyesírású szó.*
- Szóláskiegészítő.** *Aki nem ért valamihez, abba ne üsse bele az orrát* – ezt jelenti az a szólás, amelyet hiányosan idéztünk. Melyik kifejezés való a ki-pontozott helyre?
A cipész maradjon ...
(A) *a satrafánál.* (B) *a kapcánál.* (C) *a műhelyében.*
(D) *cipész.* (E) *a kaptafánál.*
- Böszörményi Gyula *Gergő és az álomfogók* című regényének idéztük az egyik mondatát egybeírva. Tagoljátok szavaira, majd jelöljétek meg az igaz állításokat!
Gergőéketelvakítjaanapfényamikorafelhőkáláérnek.
(A) *Összesen kilenc szóból áll.* (B) *Három szótagos szóból kettőt tartalmaz.*
(C) *Két igekötős ige van benne.* (D) *Névelőt és névutót is találunk benne.*
(E) *Ragozott szó van, képzett szó nincsen a mondatban.*
- Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá vagy toldalékos szóalakká rendezni úgy, hogy az *sz-ből s* legyen? (Például: *erszény* → *serény*)
(A) *kaszál* (B) *persze* (C) *teszi* (D) *szóró* (E) *szaval*
- Igék.** Különböző igealakokat soroltunk fel. Jelöljétek meg a rájuk vonatkozó igaz állítás(oka)t!
voltatok, eszik, néztek, lettek, megállsz, kellene, legyetek, lássatok, volnátok, gondolkodhat
(A) *Mindhárom igeidő előfordul köztük.* (B) *Három ige felszólító módú.*
(C) *Csak egyetlen ikes ige van köztük.* (D) *Két ige feltételes módú.*
(E) *A létige összesen háromszor fordul elő köztük.*

- Állatok a szóösszetételekben.** Különböző összetett szavak meghatározásait adtuk meg. Melyekben szerepel valamilyen állat neve?
(A) *A légmozgás irányát mutató szerkezet.* (B) *Új diákokat avató mulatság.*
(C) *Fényvisszaverő eszköz főként járműveken.* (D) *Sokat olvasó személy.*
(E) *Könyv vagy füzet felgyűrődött sarka.*
- Hány szót szótagoltunk hibásan Csukás István: *Sün-mese* című versében?
Tüs-kés-há-tú sün bar-á-tom, Kör-möd kop-og, el-ir-am-lasz,
mer-re jár-tál, mondd a nyár-on? Vi-gyázz, itt a tél, te mam-lasz!
Itt az ősz, a lomb le-hullt már, De a sün nem jön za-var-ba,
Most lát-lak, hogy e-lő-bújt-ál. be-le-bújt-ik az a-var-ba.
(A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 8 (E) 9
- Jelöljétek be a *maskara* szóval rokon értelmű kifejezéseket!
(A) *ruhadísz* (B) *jelmez* (C) *zagyva beszéd*
(D) *japán harci köpeny* (E) *feltűnő, mulatságos öltözék*
- Jelöljétek meg a nyelvhelyesség szempontjából hibás mondatokat!
(A) *Én is játszának veletek!* (B) *A falunkba csak földúton lehet bejutni.*
(C) *Egyenlőre maradok az eddigi munkahelyemen.*
(D) *A napforduló alkalmából hatalmas mágiát gyűjtöttek.*
(E) *A személyi igazolványát szíveskedjék magával hozni!*
- Jelöljétek be az *ármány* szóval rokon értelmű kifejezéseket!
(A) *özönvíz* (B) *dögvész* (C) *fondorlat* (D) *dagály* (E) *cselszövés*
- Mely szavak lehetnek köznevek és tulajdonnevek is?
(A) *KOVÁCS* (B) *BÜKK* (C) *NAP* (D) *RÓZSA* (E) *ÁLMOS*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- A juhász báránya* – ez a címe annak a népmesének, amelyből idéztünk néhány mondatot, ám azok telis-tele vannak helyesírási hibával. Jézus és Szent Péter mint szegény vándorok meglátogatják a juhászt. Írjátok újra a mesét hibák nélkül, de úgy, mintha veletek történt volna meg, mintha titeket látogattak volna meg a vándorok. Tehát: *Odajöttek hozzánk... Odamentek a juhászhoz, köszöntötték őt ilendőképpen, a juhász leültette az utasokat, akik már két napja nem ettek. Megesett a juhász szíve szegényeken, de jaj, mitcsináljon, csak egy darab kenyere volt, meg egyetlen báránkjára. Az a sok juh mind a gazdájáé volt, azokból nem vághatott le. Gondolta, ő bizony le vágja az egyetlen báránkját. Csakúgyan leis vágta, bárhogy is sajnálta, jó paprikást csinált belőle. Krisztus urunk s Szent Péter jól nekilát-tak a paprikásnak, megis ették mind egy falásig, a juhásznak még csak egy csontot sem hagytak, pedig bizony az is szeretett volna enni belőle, hiszen őt is gyötörte az éhség. A vacsora után, amikor a juhászlegény elalult, a vándorok összeszedték a csontokat, és az akolban szétszórták őket...*